ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
Ügyszám: IV/1011-2/2017
Érkezett: 2017 MÁJ 26.
Példány: 1
Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.

1015

Ügyszám: IV/1011-1/2017.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [redacted] – a korábban csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk, dr. Palotai Beáta ügyvéd (Palotai Ügyvédi Iroda, 1114 Budapest, Bartók Béla út 76. I/2.) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján *és hivatkozással a Tisztelt Alkotmánybíróság 2017. április 20. napján keltezett, fenti ügyszám alatt meghozott tájékoztatásában foglaltakra* az alábbi

alkotmányjogi panasz
indítvány kiegészítést

terjesztjük elő *(a kiegészítéseket kurzív jelöljük)*:

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa a meg a **Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.014/2016/5. számú ítéletének** (a továbbiakban: Ítélet), *valamint erre tekintettel a Debreceni Törvényszék 9.G.40.165/2014/28. szám alatt meghozott elsőfokú ítéletének és a Debreceni Ítélőtábla Gf.IV.30.629/2015/6. szám alatt meghozott másodfokú ítéletének* alaptörvény-ellenességét *és a Pp. 361. § c) bekezdése alapján semmisítse meg azt, valamint a felülvizsgálati kérelem tárgyában új határozat hozatalát rendelje el, mivel az Ítélet sérti az Alaptörvény XXIV. Cikk (1) bekezdését, XXVIII.* cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény 25. cikkének (1) bekezdését, valamint a 28. cikkét.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy mondja ki, miszerint a konkrét esetben a Kúria jelentősen túlterjeszkedett a bíróságok jogértelmezési, jogalkalmazási jogkörén akkor, amikor a törvényalkotói szándékkal ellentétesen értelmezte a bizonyítási eljárásra, a feleket terhelő bizonyítási teherre vonatkozó egyértelmű jogalkotói szándékot, ezzel megsértve a jogalkotói és jogalkalmazói, a hatalmi ágak szétválasztására vonatkozó alapvető alkotmányos alapelvet (25. Cikk (1) bekezdés, 28. Cikk).

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy mondja ki, miszerint a jogszabályokból és a bírói gyakorlatot tükröző eseti döntésekből kiolvasható jogalkotói szándékkal ellentétesen a

Kúriának nincs joga a felülvizsgálati eljárásban az elsőfokú eljárás részeként lefolytatott bizonyítási eljárásban a - bizonyítási eljárást lefolytató bíróság által meghatározott és - kiosztott bizonyítási terhet önkényesen megváltoztatni, megfordítani és az alapeljárás során ilyen módon meghatározott bizonyítás során a felek által felajánlott, illetve a bíróság által egyéb módon beszerzett bizonyítékokat, illetve a bizonyítás sikertelenségét az adott fél terhére értékelni [XXVIII. Cikk (1) bekezdése].

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy mondja ki, miszerint jogszabály ellenes, így Alaptörvénybe ütköző, amennyiben a bíróság, jelen esetben a Kúria a felet olyan tény bizonyítására kötelezi, amely ténnyel kapcsolatban a jogalkotó - jogszabályban meghatározott - vélelmet alapít (törvényi vélelem bizonyításának előírása, törvényben meghatározott bizonyítási teher figyelmen kívül hagyása, azzal ellentétes bizonyítási teher kiosztása).

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy mondja ki, miszerint jogszabály ellenes, így Alaptörvénybe ütköző, amennyiben a bíróság, jelen esetben a Kúria a felet olyan tény bizonyítására kívánja kötelezni, amely ténnyel kapcsolatban nem lehet érdemi bizonyítást felajánlani, az adott tény bizonyítása a fél számára "de facto" lehetetlen (nemleges tény bizonyításának előírása az adott fél számára).

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a fentiekből következően mondja ki továbbá azt is, miszerint jogszabály ellenes, így Alaptörvénybe ütköző, amennyiben a bíróság a szabad bírói mérlegelés körében, az ilyen módon a jogalkotó szándékával ellentétesen alkalmazott bizonyítási mód, bizonyítási kötelezettség alapján a fél terhére rótt bizonyítás sikertelenségét a bírói döntés során az adott fél terhére kívánja értékelni (jogszabállyal ellentétesen kiosztott, illetve lehetetlen bizonyítás sikertelenségének értékelése az adott fél terhére).

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy mondja ki továbbá azt is, miszerint jogszabály ellenes, így Alaptörvénybe ütköző, ha a Kúria a felülvizsgálati eljárást lezáró döntésében az alapeljárásban - az elsőfokú bíróság által - a Pp. 3. § (3) alapján kiosztott bizonyítási teher, illetve a törvényben egyéb módon meghatározott bizonyítási mód alapján lefolytatott bizonyítási eljárás részeként a felek által felajánlott és rendelkezésre bocsátott, valamint a bíróság által egyéb módon beszerzett bizonyítékokat utólag a Kúria az alapeljárásban meghatározott bizonyítási móddal ellentétesen meghatározott bizonyítási mód, bizonyítási teher kiosztás (a Kúria által megfordított bizonyítási teher) alapján mérlegeli, mellőzve a megváltoztatott bizonyítási mód, megváltoztatott bizonyítási teher kiosztás alapján lefolytatandó, részletes, mindenre kiterjedő bizonyítási eljárás megismétlését, megfosztva ezzel az adott felet a Kúria által - az elsőfokú bírósággal ellentétesen - megítélt tényállás, és az ebből fakadó bizonyítási mód, bizonyítási teher alapján lefolytatandó bizonyítás lehetőségétől. Ilyen esetekben a bizonyítási eljárás ismételt lefolytatásának van helye a Kúria által megváltoztatott bizonyítási alapelvek alapján (jogszabály ellenes az egyik módon lefolytatott bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékokat egy másik bizonyítási mód által meghatározott alapelvek alapján értékelni).

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy mondja ki, miszerint sem az elsőfokú bíróságnak, sem a másodfokú bíróságnak, sem pedig a Kúriának nincs joga olyan tényállást mérlegelnie, amelyre a per során egyik fél sem hivatkozott, illetve nincs joga az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás során a felek által felajánlott, illetve egyéb módon a bíróság által beszerzett bizonyítékokon túl a másodfokú eljárásban vagy a felülvizsgálati eljárásban a tényállást önkényesen kiegészíteni olyan tényekkel, amelyekre egyik fél sem hivatkozott, illetve, amelyekre az eljárások egyik szakaszában sem lett lefolytatva kellő alapossággal, mindenre kiterjedő bizonyítási eljárás.

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. A megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés(ek), bírói döntések megnevezése, a határidő-számításhoz szükséges adatok közlése (a jogerős ítélet kézhezvételének időpontja stb.):

A megsemmisíteni kért bírói döntés megnevezése:

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.014/2016/5. számú Ítélete.

A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 359/C. § (2) bekezdése alapján **kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy** az első fokon eljárt bíróságot/**Debreceni Törvényszéket az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig az alkotmányjogi panaszban támadott** határozat/**Ítélet végrehajtásának felfüggesztésére felhívni szíveskedjék** a jelen panaszban alább részletezett indokaink okán.

A határidő számításhoz szükséges adatok közlése:

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (1) bekezdése alapján a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül lehet írásban benyújtani. Az Indítványozó a Kúria Pfv.V.21.014/2016/5. számú Ítéletét – mint sérelmezett döntést – 2017. február 8. napján vette kézhez, így az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő 2017. április 10. napján jár*(t)* le.

2. Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

- XXIV. cikk (1) bekezdése: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni."
- *XXVIII. cikk (1) bekezdése: „**Mindenkinek joga van ahhoz, hogy** az ellene emelt bármely vádat vagy **valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes** és nyilvános **tárgyaláson**, ésszerű határidőn belül **bírálja el**."*
- 25. cikk (1) bekezdése: „A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el."

- 28. cikk: „A bíróságok a jogalkalmazás során **a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik**. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak."

3. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, bírói döntés esetén a pertörténet röviden, az ügyben hozott bírói döntések stb.):

A felperes 2014. október 28-án keresetet terjesztett elő a Debreceni Törvényszéknél, amely keresetben kérte a [redacted] Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a [redacted] jogalap nélküli gazdagodás jogcímén.

Felperes álláspontja szerint 2012. január 4. és 2012. június 27. napja között több alkalommal, mindösszesen 56.120.000,- Ft-ot utalt át ellenszolgáltatás nélkül a felperes jogelődje, a [redacted] t. az alperesi jogelőd részére.

Az alperesi okfejtés szerint a [redacted] Kft. a tulajdonában állt és időközben felszámolás alá került [redacted] ereskedelmi és Egészségügyi Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság "felszámolás alatt [redacted] (a továbbiakban [redacted] ft.) alperessel szembeni tartozásait átvállalta és ezek fejében teljesítette a perbeli átutalásokat; egyebekben az alperes(i jogelőd) és [redacted] Kft. között szerződésen alapuló jogviszony állt fenn gyógyszer szállítás vonatkozásában.

A Debreceni Törvényszék a 9.G.40.165/2014/28. szám alatt meghozott, 2015. október 12-én keltezett ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint egyrészről a felperes (mint jogutód) a perben a kereshetőségi jogát nem igazolta, másrészről az alperes, illetve annak jogelődje nem jutott jogalap nélküli előnyhöz a felperes jogelődjének rovására, mivel a [redacted] Kft (felperesi jogelőd) és a [redacted] között tartozásátvállalás történt.

Az elsőfokú ítélet teljes egészében elfogadta az alperesi érvelést, így megállapította, hogy „a két cég között olyan összefonódás volt, hogy az alperes alappal feltételezte [...], hogy a [redacted] ft. a két cég megállapodása alapján fizeti a [redacted] megrend[redacted] ellenértékét. A tartozás átvállalás megtörténtének t[redacted] munkaválla[redacted] [redacted] megerősítették."

Az elsőfokú ítélet megállapította továbbá, hogy [redacted] Kft. által teljesített fizetések ellentételezéseként az alperes jogelődje [redacted] t. részére gyógyszert szállított, így tehát az alperesi jogelőd oldalá[redacted] ft teljesítései következtében vagyoni előny nem mutatható ki, és az sem hogy [redacted] ft. részéről történő teljesítések jogalap nélküliek lennének [...]"

A felperes fellebbezett az elsőfokú ítélettel szemben; felperes a fellebbezés 2015. november 3-i keltezésű részletes indokolásában többek között arra hivatkozott, hogy a 2015. március 10. napján megtartott tárgyaláson meghallgatott tanúk maguk sem állították, hogy tartozásátvállalásról tudomásuk lenne.

Ebben a körben [redacted] következőket mondta: „Azt, hogy [redacted] ez valóban megtörtént, feltételezéseim szerint a [redacted] tartozásátvállalással fizetett a [redacted] helyett." Ez tehát nem tényállítás, hanem csak egy utólagos feltételezés, amely nyilván már az alperesi védekezés irányából ered.

[redacted] a perbeli utalásokkal kapcsolatban nem tudott érdemben nyilatkozni, nyilatkozata általános és elnagyolt volt, emellett leginkább feltételezéseket tartalmazott; nem tudta megmondani, hogy a [redacted] Kft. és [redacted] a perbeli utalások kapcsán hogyan számolt el egymással. Úgy nyilatkozott, hogy a számlázás az alperesnél a pénzügyi osztály feladata volt.

Felperes álláspontja szerint megalapozatlan volt a Törvényszék azon érvelése is, mely szerint az alperes oldalán azért nem mutatható ki vagyoni előny, illetve felperes jogelődje oldalán vagyoni hátrány, mert a kifizetések ellentételezéseként alperes jogelődje árut (gyógyszert) szállított egy harmadik személynek [redacted] ft.) és az utalások azért nem tekinthetőek jogalap nélkülinek, mert alperes jogelődje ezzel a harmadik személlyel szerződéses jogviszonyban állt és annak számlát állított ki a szállításokról.

Felperes ebben a körben hivatkozott arra is, hogy a bizonyítási eljárás nem terjedt ki annak vizsgálatára, hogy az alperes jogelődje által a perbeli időszakban a [redacted] Kft-nek teljesített szállítások ellenértékét megkapta vagy sem a [redacted] Kft-től, mint ahogy az sem került felderítésre, hogy a [redacted] hozzájárult-e ahhoz, hogy az általa átutalt összegek fejében az alperes jogelődje árut szállítson és számlát állítson ki egy másik gazdasági társaságnak.

A Debreceni Ítélőtábla a Gf.IV.30.629/2015/6. sorszám alatt meghozott ítéletében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú ítélet a tényállást kiegészítette azzal, hogy [redacted] Kft. 2007. óta rendszeresen tagi kölcsönt folyósított a [redacted] részére; a kiegészített tényállásra tekintettel a fellebbezést megalapozatlannak tekintette, de az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzte az engedményezési szerződés érvénytelenségével összefüggő további megállapításokat.

A per érdemi része tekintetében a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, miszerint a felperes jogelődje nem jogalap nélkül utalta át a perbeli összeget, hanem [redacted] ft. helyett fizette ki mintegy tagi kölcsönként.

A felperes a másodfokú ítélettel szemben 2016. április 30-án felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriánál.

A felperes arra hivatkozott, hogy az Ítélőtábla tényállás kiegészítésében rögzített körülményekre a per bizonyítási szakaszában – amelyre a Pp. főszabályai szerint az elsőfokú eljárásban kerülhet sor – az alperes nem hivatkozott, a fentebb említett hivatkozások egyéb módon (tanúmeghallgatások során vagy okirati formában) sem váltak a tényállás részévé.

A Pp. 215. §-a rögzíti, hogy a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen. Tekintettel arra, hogy egyik fél sem jelezte a tagi kölcsönökkel kapcsolatos észrevételeit, az arra való hivatkozását; a másodfokú bíróság ezen okfejtései és indokolásai azon túlmenően, hogy irrelevánsak, jogszabálysértőek is, egyúttal – tekintve, hogy bizonyítás felvételének a másodfokú eljárásban főszabályként nincs helye – a felperest is megfosztották olyan jogának gyakorlásától, amellyel a másodfokú bíróság állításait és téves következtetéseit cáfolni tudta volna.

A felperes megítélése szerint az Ítélőtábla a tényállás kiegészítésével kapcsolatos indoklásában nem tett eleget azon indokolási kötelezettségének, hogy a [redacted]t. által a [redacted]ft-nek 2007., 2008. és 2009. években folyósított tagi kölcsönei a kereseti kérelemben foglaltakhoz milyen módon kapcsolódtak, miszerint a felperes jogelődje, a [redacted] 012. január 4. és június 27. napja között az alperes jogelődje részére összesen [redacted]t-ot utalt át, amely átutalásokra felperes állítása szerint jogalap nélkül került sor.

A másodfokú bíróságnak a Pp. szabályai értelmében az érdemi döntésében azokra a jogszabályokra is hivatkoznia kellett volna, amelyeken az ítélete alapszik, azonban a tagi kölcsön és a kereset tárgya, valamint a tartozásátvállalás közötti bármilyen összefüggést jogszabályilag semmilyen módon és formában nem támasztotta alá.

A per során alperes nem hivatkozott arra, hogy a per tárgyát képező utalások tulajdonképpen a [redacted] által [redacted] Kft-nek folyósított tagi kölcsönök lettek volna, valamint a per során nem került elő semmilyen olyan okirat (tagi kölcsön szerződés), amely arra engedne következtetni, hogy ezekre az utalásokra bármilyen - a [redacted] a [redacted]t. közötti - tagi kölcsön megállapodás alapján került volna sor.

A Kúria a 2016. december 8. napján keltezett, Pfv.V.21.014/2016/5. sorszám alatt meghozott ítéletében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, ugyanakkor (többek között) mellőzte a másodfokú bíróság tagi kölcsönökkel kapcsolatos tényállás kiegészítését, mivel ezen körülményre egyik peres fél sem hivatkozott az eljárásban, azok semmilyen formában nem váltak az eljárás anyagává; ezáltal a felek a Pp. 3. § (6) bekezdés szerinti jogukat nem gyakorolhatták.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

A fentebb hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekből értelemszerűen következik, miszerint a bíróságoknak kizárólag jogalkalmazási, jogértelmezési jogkörük van, jogalkotási jogkörrel nem rendelkeznek. A jogértelmezési gyakorlat körében is köti a bíróságokat a jogszabályi rendelkezések betartása, hogy azokat az adott törvényekkel és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák.

Megítélésünk szerint a jelen panasszal támadott **Ítélet [33]-[40] számú pontjaiban foglalt megállapítások több ponton ellentmondanak a hivatkozott Alaptörvényi rendelkezéseknek, azok téves és <u>túlterjeszkedő jogértelmezésen alapulnak</u>**.

A fentieket különösen, de nem kizárólag alátámasztja:

- A Kúria (az Ítélet [33] számú pontja) maga rögzíti, hogy „A per főtárgya nem [redacted] ft. és a [redacted] Kft. jogviszonyának vizsgálata, illetve annak minősítése volt, hanem az hogy a [redacted] Kft. és az alperes jogelődje közötti [...] pénzmozgásnak jogalapja volt –e vagy sem.", majd ezen megállapítással ellentétesen az Ítélet [38] és [40] számú pontjában **az Ítélet indokolását a Kúria éppen [redacted] ft. közötti esetleges jogviszony tartalmát érintő <u>feltételezésére</u> alapozza.**

  [38] számú pont: „A gazdasági/üzleti logikával nem magyarázható „téves" utalássorozatból **a [redacted] ft. részéről egyértelműen tudatos, célirányos magatartásra vonható következtetés** [...] **az átutalásokat teljesítő cég részbeni tulajdonában lévő [redacted] ft. által megszerzett üzleti/piaci pozíció megtartása.**"

  [40] számú pont: „**A pernek ugyan nem volt tárgya, hogy a [redacted] ft. átutalási sorozata a [redacted] ba** (mint a két cég belső jogviszonyában) jogilag miként minősíthető, **azonban** [...] valójában a bírói gyakorlat által régen ismert **ún. tartozáselvállalás történt [redacted] részéről.**"

- a Kúria a [33] számú pontban megállapítja, hogy **„[...] tévesen történt a bizonyítási teher alperesre való kiosztása, mert a bizonyítandó tény – amely a felperest terhelte – az átutalások jogalap nélküli jellege volt.**", tehát felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy az átutalásoknak nem volt jogalapja.

  Ezen – nyilvánvalóan téves - érvelés szerint az általános szabályokkal ellentétesen a **<u>felperesnek nemleges bizonyításra kellett volna a per során indítványt tennie</u>, mely egyrészről kizárt, másrészről arra sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem volt lehetősége, <u>attól a felperest/Indítványozót elzárták</u>** annak okán, hogy ezen jogi álláspontra először a Kúria hivatkozott az ügyben (a bizonyítási teher elsőfokú bíróság által meghatározott módjával a másodfokú bíróság is egyetértett).

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint „**A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el**." **Ezen rendelkezés alapján, és a nemleges bizonyítás kizártságára tekintettel álláspontunk szerint az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az átutalások mely jogcímen, mely jogalapon történtek**; ezen kötelezettségét azonban nem teljesítette, **a saját hivatkozását** - miszerint tartozásátvállalás történt [redacted] Kft. részéről – a **Kúria által is elismerten nem tudta bizonyítani alperes** ([34] számú pont: „[...] alperes [...] az ellenkérelmi hivatkozása szerinti, a [redacted] Kft. és a [redacted] Kft. közötti tartozásátvállalást nem bizonyította [...]")

Tekintettel arra, hogy a Kúria álláspontja szerint felperest terhelő bizonyítás nem került lefolytatásra, így **a Kúria nem bizonyított körülményt értékelt a felperes terhére, ugyanakkor a bizonyítás elmaradása nem róható fel a felperesnek**, az legfeljebb a bíróságok mulasztásából ered(het), így ezen elszenvedett hátrány a felperes alkotmányos jogait egyértelműen sérti.

- Az Ítélet [34] számú pontja rögzíti, hogy „[...] az alperes jogalap nélküli gazdagodását a felperes nem bizonyította. Az alperes viszont – bár az ellenkérelmi hivatkozása szerinti, [redacted] Kft. és a [redacted] Kft. közötti tartozásátvállalást nem bizonyította -, de az átutalások jogalapját, és a jogelődje által gyógyszerszállításban megnyilvánult szolgáltatásai tényét igen."

A Kúria ugyanakkor elmulasztotta az Ítéletében a(z egyébként téves) megállapítását megindokolni, hogy milyen alapon, mely körülmények okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy az alperes bizonyította az átutalások jogalapját.

Álláspontunk szerint az alperes nem bizonyította az átutalások jogalapját, inkább az eljárt bíróságok igyekeztek valamilyen jogcímet „illeszteni" az átutalásokhoz az alperes helyett azzal, hogy az alperesi hivatkozástól eltérően a tartozásátvállalás helyett a másodfokú bíróság „önkényesen" (mivel sem az alperes, sem a felperes erre nem hivatkozott) tagi kölcsönnek minősítette az átutalások jogcímét, vagy, amikor a Kúria - ugyancsak „önkényesen" - tartozáselvállalásnak értékelte a [redacted] Kft. - szerinte „gazdasági/üzleti logikával meg nem magyarázható" - magatartását.

Álláspontunk szerint végképp alaptörvény-ellenes egy perben feltételezésekre, bizonyítatlan körülményekre és iratellenes megállapításokra, avagy sejtésekre és gyanúkra **határozato(ka)t hozni**. A Kúria ezzel több ponton megsértette felperesnek a korrekt és bizonyítékokon alapuló, elfogulatlan igazságszolgáltatásához fűződő alkotmányos jogát, azon túl, hogy megfosztották a bizonyítás jogától is. A Kúria lényegében kellően alapos bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül, a bizonyítás

sikertelenségét, a bizonyítékok hiányát egyoldalúan felperes terhére értékelve hozott döntést, holott felperes nem is tudott arról, hogy a Kúria által megállapított körben neki bizonyítási kötelezettsége lett volna.

- A Kúria az Ítélet [40] számú pontjában rögzíti, hogy „[...] ún. tartozáselvállalás történt a [redacted]t. részéről. Ennek lényege, hogy a Ptk-ban nem nevesített, de a Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel típus- és formakényszer nélküli megállapodással az eredeti kötelemben nem szereplő, külső, ún. harmadik fél kötelezettséget vállalhat a kötelezett tartozásának megfizetéséért anélkül, hogy az eredeti kötelezettől azt átvállalná. Ennek következtében a tartozáselvállaló nem a kötelezett helyébe, hanem mellé lép a kötelembe."

  A Kúria ugyanakkor elmulasztotta az Ítéletében a(z egyébként téves) fenti megállapítását megindokolni, tehát, hogy milyen alapon, mely körülmények és tanúvallomások okszerű mérlegelésével jutott ezen következtetésre.

  A per során az sem volt vitatott tény, hogy felperes jogelődje és alperes jogelődje között írásbeli, okirati bizonyítékul szolgáló megállapodás nem jött létre. Az alperes a perben tartozásátvállalást kívánt bizonyítani, ennek kapcsán végig szóbeli megállapodásra hivatkozott. Ebből következik, hogy **a Kúria által említett „tartozáselvállalás" is csak szóbeli megállapodás formájában jöhetett (volna) létre**.

  [redacted] a [redacted] Kft. volt ügyvezetője írásban egyértelműen akként nyilatkozott, hogy tartozás átvállalás a társaság és a [redacted] Kft. között nem jött létre. A perben meghallgatott további tanúk [redacted] a munkáltatójuknál semminemű aláírási, avagy képviseleti joggal nem rendelkeztek, az ügyet érintő megbeszélésen nem vettek részt.

  A Kúria álláspontunk szerint olyan tanúk vallomására alapította következtetését, akik az ügyben releváns információval nem rendelkeztek és rendelkezhettek; joghatályos nyilatkozatot a perbeli időszakban nem tehettek (de egyébként Ők sem tudtak semminemű szóbeli megállapodásról).

  Érthetetlen módon alperes a fentiek ellenére sem indítványozta [redacted] tanúként történő meghallgatását, pedig ezen személy az egyetlen a felperesi oldalon, akitől érdemileg értékelhető nyilatkozat lett volna, sőt, alperes a saját jogelődjénél a perbeli időszakban döntési jogkörrel rendelkező - és ilyen módon bármilyen szóbeli megállapodást megkötni jogosult - vezető tisztségviselő(k) tanúként történő meghallgatását sem kezdeményezte.

  Álláspontunk szerint a Kúria jelen esetben nem értelmezte a jogszabályt, hanem - az Alaptörvény fentebb megjelölt rendelkezéseibe ütköző módon - quasi jogszabályt alkotott.

1.)

***Az Ítélet [33] és [34] pontjához kapcsolódóan előadjuk**, hogy az Indítványozó megítélése szerint a Kúria - a fentebb hivatkozott indoklásában - tévesen, jogszabályellenesen helyezkedett arra az álláspontra, miszerint a.) az átutalások jogalap nélküli jellegére vonatkozó bizonyítási kötelezettség a felperest (Indítványozót) terhelte volna a bizonyítási eljárás során, - így mindezek következtében - b.) téves volt az elsőfokú bírósági eljárásban a bizonyítási teher kiosztása (törvényben meghatározott vélelem bizonyításának előírása).*

Téves továbbá és jogszabály ellenes a Kúria azon indokolása is, amely szerint - a fentiekből kiindulva - a bizonyítás sikertelenségét a felperes terhére értékelte.

Indítványozó megítélése szerint azért is jogszabály ellenes, így Alaptörvénybe ütköző a Kúria azon ismertetett álláspontja, amely szerint az átutalások jogalap nélküli jellegének bizonyítási kötelezettségét kívánta előírni az Indítványozó/felperes terhére, mivel erre "de facto" nem lehet érdemi bizonyítási módot, bizonyítási eszközt felajánlani a „nemleges tényt nem lehet bizonyítani" általános alapelv okán.

Indítványozó megítélése szerint jogszabály ellenes továbbá a Kúria fenti indokolása azért is, mivel a Kúria által - az alapeljárás bizonyítási szakaszában lefolytatott bizonyítási módhoz, a bizonyítás teher elsőfokú bíróság általi kiosztásához képest - ellentétesen értelmezett és megfordított, illetve tévesen kiosztottnak minősített bizonyítási teher alapján nem került lefolytatásra részletes bizonyítási eljárás, a Kúria által az Indítványozóra/felperesre rótt bizonyítási teher alapján nem volt biztosítva Indítványozó bizonyításhoz való joga, hogy a kiosztott bizonyítási teher alapján megfelelő bizonyítást ajánljon fel.

Ezzel Indítványozót a Kúria megfosztotta a bizonyítás lehetőségétől, amellyel csorbultak Indítványozó - Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott - tisztességes eljáráshoz való jogai.

Indítványozó álláspontja szerint a bizonyítás főszabályként a Pp-ben került meghatározásra. Eszerint a bizonyítás azt a felet terheli általában, aki valamilyen tényt állít és érdeke fűződik ahhoz, hogy a bíróság e tényt valónak fogadja el. Ezzel összhangban, a polgári anyagi jogban a bizonyítási teher azt jelenti, hogy a bizonyítás sikertelensége esetén annak hátrányait az a fél kénytelen viselni, akin a bizonyítás terhe nyugszik.

A szabad bizonyítás körében érvényesül a Pp. 3. § (5) bekezdés első mondata, amely szerint „Ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas."

A jogalkotó azonban a bizonyítás módjának, a bizonyítási teher viselésének egy másik módját is meghatározta a fenti főszabály alóli kivétel rögzítése formájában. Ezt tulajdonképpen az ún.

ellenbizonyítás jogintézményeként lehet meghatározni, amelyet a Pp. 3. § (5) bekezdés második mondata határoz meg, amely szerint „E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni."

Ezen meghatározásból Indítványozó megítélése szerint egyértelműen levezethető az a széleskörű mérlegelésen alapuló jogalkotói akarat – amelyet egyébként a több évtizedes hazai törvénykezési gyakorlat is alátámaszt -, miszerint a törvényben, jogszabályban meghatározott vélelmek esetén a bíróság a polgári perben az alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához kötve van.

Indítványozó megítélése szerint mind a Pp-ben, mind pedig a Ptk-ban, valamint a haza bírói gyakorlatban koherensen és konzekvensen érvényesül az az alapelv, miszerint a vélelem jogintézménye esetén kimentő felelősségi rendszer érvényesül; az adott fél a vélelem megdöntésével mentheti ki magát a kötelezettsége alól. A törvényben meghatározott vélelemmel szemben a vélelem megdöntésének van helye (ellen-bizonyítás); a törvényi vélelem figyelmen kívül hagyása és a vélelem alá vont tény bizonyításának előírása a fél számára jogszabály ellenes, így az Alaptörvénybe ütközik.

A kártérítési esetek körében, így a jogalap nélküli gazdagodás esetén is, nem érvényesül maradéktalanul az az elv, hogy a bizonyítás terhe azon nyugszik, aki valamilyen jogot érvényesít; ez ugyanis egyes esetekben nagyban megnehezítené a károsult kárigényének érvényesítését. A jogalkotó megosztja a bizonyítási terhet a károkozó és a károsult között.

Az általános polgári jogi deliktum vélelmezi a károkozói felelősséget, vagyis kettős vélelem érvényesül: a.) a károkozás jogellenes, b.) a károkozó magatartás pedig felróható volt. Ha tehát a károsult az őt terhelő bizonyításnak eleget tett, abban az esetben a károkozó e kettős vélelem megdöntésével mentheti ki magát a kártérítési kötelezettsége alól. A károkozó vonatkozásában tehát kimentő felelősségi rendszer érvényesül nemcsak az általános, hanem a speciális felelősségi alakzatok esetében is. Alapelvként érvényesül tehát a felróhatóság vélelme.

Az Alkotmánybíróság a bírósági döntések Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata [Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pont, Abtv. 27. §] során koherens felfogást képvisel. Több döntésében hangsúlyozta mára Tisztelt Alkotmánybíróság, hogy az Alkotmánybíróságnak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel.

A jelen ügy szempontjából az az egyik alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, ami egyben érdemben befolyásolta a bírói döntést is, hogy a törvény kifejezett olyan előírása esetén, amely szerint a bíróság a polgári perben, illetve döntése során az alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához kötve van, van-e helye a szabad bizonyítás körében más bizonyítási szabály,

eltérő bizonyítási mód vagy eltérő bizonyítási eszközök alkalmazásának, felhasználásának is a bírói mérlegelés során.

A Tisztelt Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog és a szabad bizonyítás összefüggéseivel a 3104/2014. (IV. 11.) AB számú, valamint a 3231/2012. (IX. 28.) AB számú határozataiban foglalkozott.

A 3104/2014. (IV. 11.) AB számú határozatában a Tisztelt Alkotmánybíróság kifejtette álláspontját az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog és a bizonyítási rendszer összefüggéseiről; elsősorban arra utalt, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése „kifejezett módon nem rögzít semmilyen elvárást a bizonyítás rendszerét, szabályait, a bizonyítékok kizárását illetően".

A 3231/2012. (IX. 28.) AB számú határozat indokolásában többször kiemelte, hogy a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. E joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. Egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]; 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [59] és [73]}.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bizonyítási rendszer, a konkrét bizonyítási szabályok kialakítása a jogalkotó diszkrecionális joga, illetve feladata, amelyet a jogalkalmazó bíróságok értelmeznek.

A bizonyításra vonatkozó rendelkezések szoros összefüggést mutatnak a tisztességes eljáráshoz való joggal, ám ezen alapjog, továbbá más alapjogok (például a magánszféra védelme, emberi méltóság védelme, kínzás tilalma, védelemhez való jog) és alkotmányos rendelkezések (különösen a jogállamiság tétele) által kijelölt kereteken belül a jogalkotó nagyfokú szabadságot élvez ezek meghatározása során. Önmagában az, hogy e szabályoknak mi a helyes tartalma, bírósági jogértelmezés kérdése, a téves jogértelmezés pedig önmagában nem vezet szükségképpen az Alaptörvény sérelmére.

Álláspontunk szerint jelen esetben azt kell eldöntenie a Tisztelt Alkotmánybíróságnak, hogy a jogalkotó kifejezett mérlegelése következtében (ki)kötött bizonyítási cselekmény (alakszerű bizonyítási szabályok, a bizonyítás meghatározott módja vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazása) előírása ellenére a szabad bizonyítás elvének megfelelően elvégzett mérlegelés sérti-e a tisztességes eljáráshoz való jogot.

A 3174/2014. (VI. 18.) AB számú határozatában mindenekelőtt rámutat az Alkotmánybíróság arra, hogy a fentebb idézett gyakorlata alapján a jogalkotót széles körű mérlegelés illeti meg a bizonyítási rendszer kialakítása során, amelynek végső soron összességében kell megfelelnie a

tisztességes eljárás alaptörvényi követelményének. Nem csak a bizonyításra vonatkozó jogszabálynak, de azok tényleges alkalmazásának is összhangban kell állni a tisztességes eljáráshoz való joggal. Mivel az Alaptörvény nem tartalmaz olyan előírást, amely bizonytalan esetben a szabad bizonyítás eljárási alapelvének megfelelő cselekmények végzésére kötelezné az eljáró hatóságokat és bíróságokat, mindenkor az adott eljárásra vonatkozó szabályok mondják meg az elvégezhető bizonyítási cselekmények, a befogadható bizonyítékok körét.

A jelen panasz tárgyát képező peres eljárás során egyik fél által sem vitatott tény volt az, hogy az Indítványozó jogelődje 56.120.000,-Ft-ot utalt át az alperes jogelődje bankszámlájára. Az sem volt vitatott tény, hogy alperes jogelődje és felperes jogelődje egymással nem álltak semmilyen jogviszonyban, mint ahogy az sem volt vitatott, hogy alperes jogelődje felperes jogelődjének semmilyen ellenszolgáltatást nem nyújtott az átutalások fejében.

A Felek közötti jogvitát az utalások jogcímének meghatározása képezte. Indítványozó perbeli állítása szerint az átutalásokra jogalap nélkül, alperesi jogelődi ellenszolgáltatás hiányában került sor, míg alperes azt állította, hogy felperesi jogelőd a [redacted] *Kft-vel történt tartozásátvállalási megállapodás alapján, az alperesi jogelőd mint eredeti jogosult belegyezésével, hozzájárulásával utalta át az összegeket.*

A Ptk. 201. § (1) bekezdése szerint „A szerződéssel kikötött szolgáltatásért - ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik - ellenszolgáltatás jár." Az ezen vélelemmel kapcsolatos ellenbizonyítás az alperest terheli, így emiatt az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy felperes jogelődjével – [redacted] *Kft-vel - az alperesnek olyan jogviszonya állt fenn, amely alapján a perbeli utalások megtörténhettek. Ez a törvényi rendelkezés a polgári jogi ügyletek visszterhességének vélelmén alapszik; a teljesített szolgáltatást az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy azt ellenszolgáltatás fejében nyújtották.*

A visszterhesség vélelmével szemben az ügylet egyéb mivoltát - ingyenesség, ajándékozás, kölcsön, engedményezés, tartozás átvállalás - annak kell bizonyítania, aki erre hivatkozik. A perben alperes hivatkozott arra, hogy felperes jogelődje [redacted] *t. helyett utalta át az összegeket, így a Pp. 164 § (1) bekezdése alapján, az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a.) az utalások a* [redacted] *helyett történtek, b.) milyen jogviszony alapján. A bizonyítás eredménytelenségét pedig a Pp. 3 § (3) bekezdése alapján az alperes terhére kellett volna értékelnie a bíróságoknak.*

A Ptk. 361. § (1) bekezdése szerint „aki másnak rovására, jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni". A per során egyik fél által sem vitatottan létrejött átutalások réven nyilvánvalóan az alperesi jogelőd vagyona gyarapodott, míg a felperesi jogelőd vagyona csökkent. Így - szintén nyilvánvalóan - az alperesi jogelőd a felperesi jogelőd rovására jutott vagyoni előnyhöz, így – jogalap hiányában - köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

A Ptk. 364. §-a alapján a jogalap nélküli gazdagodásra egyébként a kártérítés szabályait kell megfelelően alkalmazni. A jogalap nélküli gazdagodás a kártérítés nevesített, speciális alakzata.

Álláspontunk szerint jelen ügyben azt kellett mérlegelnie a Tisztelt Alkotmánybíróságnak, hogy amennyiben a jogalkotó az adott tényállás *(jogalap nélküli gazdagodás)* ***tekintetében jogszabályi, törvényi vélelmet alapít, és ezzel a jogalkotó egyúttal kikötötte az ellen-bizonyítás intézménye alkalmazásának kötelezettségét is*** *[tehát ezekben az eljárásokban, amelyből következően az ellen-bizonyítás terhe azon nyugszik, aki a törvényi vélelemmel szemben azt meg kívánja dönteni (kimentő felelősségi rendszer)],* ***akkor megfelel-e a tisztességes eljárásnak az a bírósági eljárás, amely a törvény kifejezett előírása ellenére más bizonyítási módot ír elő, illetve vesz figyelembe a bírósági döntés során - hivatkozással a szabad bizonyítás és a szabad bírói mérlegelés elvére****. Megítélésünk szerint* ***a törvényben meghatározott vélelemmel szemben a vélelem megdöntésének van helye (ellen-bizonyítás), ugyanakkor a törvényi vélelem, illetve az ellen-bizonyítás sikertelenségének figyelmen kívül hagyása, és a törvényi vélelem alá vont tény bizonyításának előírása az adott fél jogi érdekeit súlyosan sérti****, azon túl, hogy jogszabály ellenes is.*

Mivel sem az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, sem XXVIII. cikk (1) bekezdése nem írja elő, hogy a magyarországi eljárások bizonyítási rendje kizárólag vagy akár főszabály szerint a szabad bizonyítási rend, a jogalkotó mérlegelésének eredményeképpen kialakult bizonyítási rend – amennyiben az más alkotmányos követelményeknek is megfelel – alkalmazása elvárható a hatóságoktól, a bíróságoktól. Az ügyfelek, peres felek számára sem annak terhessége, sem vélt kedvezősége esetén nem térhet el a hatóság vagy bíróság attól a törvényi parancstól, amely számára meghatározza, hogy mely bizonyítékot vehet adott ügyben figyelembe. Kifejezett speciális szabály megléte esetén a mindkét eljárási rendre főszabályként, általánosan irányadó szabad bizonyítás rendje nem érvényesülhet, ellenkező esetben sem a hatóságok és bíróságok, sem az (ügy)felek nem lennének tisztában az eljárás során várható, elvárható bizonyítási cselekmények megengedett körével. Ez viszont az eljárás tisztességes voltát kérdőjelezné meg, hiszen az eljárás folyamán kifejezett törvényi parancs ellenére tenné lehetővé más, a törvényalkotó felhatalmazásától eltérő bizonyítékok (bizonyítási mód, bizonyítási eszközök) felhasználását. Az ilyen eljárás a felek számára és külső szemlélő számára önkényesnek tűnhet, így sérthetné a tisztességes eljáráshoz való jogot. (3174/2014. (VI. 18.) AB határozat).

2.

Az Ítélet [32] pontjában *mellőzi a másodfokú bíróság tényállás kiegészítését a tagi kölcsönökkel kapcsolatban (mely tényállás kiegészítést álláspontunk szerint jogellenesen alkalmazott a másodfokú bíróság). A tényállás kiegészítés szerint a másodfokú bíróság a*

tartozásátvállalásra történő alperesi hivatkozással szemben az ügyletet önkényesen tagi kölcsönnek és ahhoz kapcsolódó engedményezésnek minősítette anélkül, hogy e körben bármilyen bizonyítási eljárás lefolytatására került volna sor. Ezzel kapcsolatban a Kúria maga leszögezi, hogy „A per fő tárgya nem a [redacted] Kft. jogviszonyának vizsgálata, illetve annak minősítése volt [...]" (Ítélet [33] pontja), ugyanakkor a későbbiekben az Ítélet [35], [36], [37] és [40] pontjában a Kúria mégis - az Indítványozó megítélése szerint ismét jogellenesen - tényállást alapít [redacted] Kft. és [redacted] közötti ügyletekre úgy, hogy ezen ügyletekkel kapcsolatban bármilyen bizonyítási eljárás lefolytatására került volna sor.

Álláspontunk szerint a jelen ügy szempontjából az az egyik alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, ami egyben érdemben befolyásolta a bírói döntést is, hogy ***a törvény azon kifejezett előírása ellenére, amely szerint a bíróság a polgári perben, illetve döntése során a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, van-e helye a szabad bírói mérlegelés során a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok tartalmától eltérő tényállás megállapításának és erre alapított döntés meghozatalának.***

A Pp. 3. § (1) bekezdés szerint a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

A Kúria indokolása ([34] pontja) szerint „Az alperes viszont – bár az ellenkérelmi hivatkozása szerinti, [redacted] Kft. közötti tartozásátvállalást nem bizonyította - , de az átutalások jogalapját, és a jogelődje által gyógyszerszállításban megnyilvánult szolgáltatásai tényét igen."

Indítványozó megítélése szerint a Kúria és a másodfokú bíróság is megsértette a Pp. 3 §. (2) bekezdésében rögzített rendelkezéseket akkor, amikor a kérelem és az ellenkérelem keretein túlterjeszkedve önkényesen állapította meg a tényállást és minősítette az ügyletet. Továbbá a bíróságok az átutalásokhoz önkényesen „kitalált" jogalap tekintetében a „tényállást" olyan bizonyítékokra (okiratra és tanúvallomásokra) alapozták, amelyeket az alperes egy teljesen más tartalmú ellenkérelmi hivatkozás keretein belül, az ezen hivatkozás alapján lefolytatott bizonyítási eljárás részeként bocsátott a bíróság(ok) rendelkezésre, illetve ajánlott fel bizonyítási eszközként.

Mindezeken túl ***mind a Kúria, mind pedig a másodfokú bíróság elmulasztotta részletesen indokolni ítéletében, hogy milyen jogszabályi hivatkozás alapján tért el a kérelemben,***

illetve az ellenkérelemben meghatározott tényállástól, hivatkozástól és mely bizonyítékok alapján minősítette az ügyletet az alperesi ellenkérelemben meghatározottaktól eltérően.

Ezzel - Indítványozó megítélése szerint - mind a Kúria, mind pedig a másodfokú bíróság megsértette Indítványozó Alaptörvényben biztosított azon jogait, amelyek a XXIV. Cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. Cikk (1) bekezdésében, a 25. Cikk (1) bekezdésében és a 28. Cikkben kerültek rögzítésre.

3.

***Az Ítélet [37] pontja szerint** „Ezzel szemben a [redacted] Kft. általi utalásokat illetően az eljárás során a felperes semmilyen ésszerű, életszerű és ezáltal elfogadható magyarázatot nem tudott adni a mintegy fél éven át tartó, harminchárom alkalommal megvalósult pénzügyi tranzakcióra, és arra sem, hogy azok során – minden esetben – miért jelezte a [redacted] Kft. részéről eljár[redacted]a banki utalások megjegyzés rovatában a „Gyógyszerrendelés [redacted] szöveget és miért írt ezekhez kapcsolódóan – ugyancsak minden esetben – kísérő e-mailt, amelynek tárgymegjelölésében ("Subject" rovat) mindig [redacted] tüntette fel."*

Indítványozó ezzel kapcsolatban ismételten visszautal a jelen beadvány 4/1.) pontjában részletesen kifejtett érvelésére. Az ügy alap-/elsőfokú eljárásában lefolytatott bizonyítási szakaszban az elsőfokú bíróság - összhangban a felperesi kérelemmel és alperesi ellenkérelemmel - a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján tájékoztatta, kioktatta a feleket a bizonyítás módjáról és kiosztotta a bizonyítási terhet. Ezen bírói tájékoztatás, illetve a felperesi kérelemben megjelölt jogalap nélküli gazdagodás fentebb már részletezett törvényi szabályozása alapján alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az utalásokra milyen jogcím alapján került sor. Így – az Ítélet szóhasználatával élve - alperesnek, nem pedig felperesnek kellett volna valamilyen "[....] ésszerű, életszerű és ezáltal elfogadható magyarázatot adnia a mintegy fél éven át tartó, harminchárom alkalommal megvalósult pénzügyi tranzakcióra [...]". Felperes mindenben eleget tett részben a jogszabályokból levezethetően Őt terhelő, részben a bíróság által rá rótt bizonyítási kötelezettségének. Mind az elsőfokon eljárt bíróságnak, mind pedig a másodfokon eljárt bíróságnak, illetve a Kúriának meg volt a lehetősége arra, hogy akár az elsőfokú eljárás ismételt lefolytatásának elrendelésével, és az általuk helyesnek tartott bizonyítási módnak és a bizonyítási teher ennek megfelelő megosztásának elrendelésével kötelezzék felperest az adott bizonyításra, a Kúria által hiányolt ésszerű, életszerű és ezáltal elfogadható magyarázat megadására.

E helyen ismételten visszautalunk az Ítélet [34] pontjára; ehhez kapcsolódóan az is nyilvánvaló kell, hogy legyen, miszerint egy ilyen volumenű tranzakció hátterével az abban részt vevő feleknek egyformán tisztában kell lenniük. Vagyis a Kúria által hiányolt „ésszerű, életszerű és ezáltal elfogadható magyarázat" megadása ugyan annyira elvárható lett volna alperestől, mint

amennyire annak megadását a Kúria felperestől várta volna. Ezzel összhangban történt az elsőfokú eljárásban a bizonyítási teher kiosztása is.

A Kúria tulajdonképpen amellett, hogy leszögezi, miszerint a per során a kérelemben és az ellenkérelemben hivatkozottak alapján az alperesre kiosztott bizonyítást az alperes sikeresen nem tudta teljesíteni (Ítélet [34] pontja), az ilyen módon az alperesre rótt bizonyítás sikertelenségét értékelte a felperes terhére. Indítványozó megítélése szerint a Kúria ezen indoklása az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésébe ütközik, mivel sérti az Indítványozónak a tisztességes és részrehajlás nélküli eljáráshoz való jogát.

4.

A per során egyik fél részéről sem volt vitatott az a tény, hogy felperes jogelődje és alperes jogelődje között semmilyen írásbeli megállapodás nem jött létre. Így – alperes által elismerten - nyilván arra vonatkozóan okirat nem áll rendelkezésre, hogy mi lehetett az utalások mögötti szándék. Alperes ellenkérelmében maga is arra hivatkozott, hogy [redacted] Kft./a felperes jogelődje és az alperesi jogelőd között szóbeli háromoldalú, tartozásátvállalási szerződés (megállapodás) jött létre. Ugyanakkor az elsőfokú eljárás részeként lefolytatásra került bizonyítási eljárásban az erre vonatkozó bizonyítás kötelezettségét a bíróság alperesre rótta, alperes viszont tanúbizonyításként nem ajánlotta fel sem a felperesi jogelőd kötelezettségvállalási jogkörrel rendelkező vezető tisztségviselőjének, sem az alperesi jogelőd kötelezettségvállalási jogkörrel rendelkező vezető tisztségviselőjének bíróság előtti meghallgatását; felperesnek pedig nem volt ilyen tartalmú bizonyítási kötelzettsége.

Mindezek alapján felmerül a kérdés, hogyan lehet elfogadni alperes bizonyítását egy olyan körben, amelyben az okirat hiányát kizárólag a felelős, kötelezettségvállalási jogkörrel rendelkező vezető tisztségviselők egybehangzó, bíróság előtt tett szóbeli nyilatkozataival lehet pótolni. *Ugyanakkor hogyan várható el felperestől olyan tartalmú bizonyítási indítvány, miszerint a bíróság tanúként hallgassa meg a vezető tisztségviselőket, amikor felperesre a bíróság nem osztott ki ilyen tartamú bizonyítási terhet és ilyen tartalmú bizonyítási kötelezettsége a jogszabályokból sem volt levezethető.*

A fentieken túl a bizonyítási eljárás során a bíróságnak is lehetősége lett volna - a Pp. 3. § (4) bekezdésben biztosított jogával élve - a vezető tisztségviselők tanúkénti meghallgatását elrendelni.

Összefoglalva:

A 3231/2012. (IX. 28.) AB számú határozat (Indokolás [4] pont) többször kiemelte, hogy a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. E joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. Egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása

mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]; 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [59] és [73]}.

Indítványozó megítélése szerint a peres eljárás egészének – mind az elsőfokú, mind a másodfokú, mind pedig a Kúria előtt folyamatban volt eljárás körülményeinek - figyelembevételével kimondható, hogy a teljes eljárás alapvetően méltánytalan és igazságtalan volt az Indítványozóval szemben amellett, hogy sérült Indítványozónak az Alaptörvényben biztosított, a tisztességes és pártatlan, részrehajlás mentes bírósági eljáráshoz való joga is [Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdés].

Alperes, illetve jogelődje az egyik legnagyobb gyógyszeripari vállalat, amely mint ilyen a munkaerőpiacon fellelhető legképzettebb vezetőket alkalmazza a cég irányításában. Az eljárás valamennyi szakaszában a felek jogi képviselete kötelező volt; alperes képviseletében egy nagy tapasztalatú, felkészült Kolléga járt el. Ezek alapján feltételezhető, hogy alperes valamennyi beadványát, hivatkozását megfelelően átgondoltan, a saját jól felfogott érdekei mentén fogalmazta meg, illetve terjesztette az eljáró bíróságok elé. Ebből eredően alperes nyilván jól átgondolt okok alapján döntött úgy, hogy az utalásokkal kapcsolatosan felperes által megfogalmazott jogalap nélküli gazdagodással szemben a jogalap tekintetében tartozásátvállalásra hivatkozik, mint ahogy az is feltételezhetően alperes jól átgondolt érdekében állt, hogy az állítása szerint szóban létrejött tartozásátvállalási megállapodás bizonyításának körében nem kezdeményezte sem felperes jogelődje, sem pedig alperes jogelődje képviseletre jogosult - kérdéses időszakban vezető tisztségviselőként regnáló - személyének tanúmeghallgatását (akik érdemben tudtak volna nyilatkozni a szóbeli megállapodás létrejöttéről, avagy létre nem jöttéről).

Mindezek ellenére a peres eljárás során a bíróságok, különösen a másodfokú bíróság és a Kúria mintegy alperes, illetve jogi képviselője helyett, avagy mintegy alperes „képviseletében" eljárva próbáltak az utalások mögé utólagosan valamilyen jogalapot „kreálni". A másodfokú bíróság az utalásokat próbálta először tagi kölcsön ügyletnek és az ahhoz kapcsolódó engedményezésnek minősíteni - anélkül, hogy erre alperes bármikor hivatkozott volna, vagy erre bármilyen bizonyítási eljárás lefolytatásra került volna. Később pedig a Kúria próbált magyarázatot adni az utalások tekintetében alperes helyett, amikor azokat tartozáselvállalásnak minősítette – ugyancsak alperesi hivatkozás hiányában és az e körben lefolytatott bizonyítási eljárás mellőzésével.

Mindezeket tetézve a Kúria ráadásul a felülvizsgálati eljárásban egész egyszerűen megfordította a bizonyítási eljárásban kiosztott bizonyítási terhet, valamint - miután indoklásában deklarálta, hogy az alperes a rá rótt bizonyításnak nem tudott eleget tenni, - az alperesre rótt bizonyítás sikertelenségét az Indítványozó/felperes terhére értékelte.

Alperes, illetve jogi képviselője nyilván tisztában van a tartozásátvállalás, a tagi kölcsön és engedményezés, valamint a tartozáselvállalás jogintézményével, így feltételezhető, hogy

amennyiben akart volna, akkor hivatkozott volna ezen jogintézményekre mint az utalások jogalapjára [alperes nyilván nem szorul(t) rá arra, hogy ezeket a másodfokú bíróság vagy a Kúria találja ki helyette].

5. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

Az [redacted] Kft. a Debreceni Törvényszék mint elsőfokú bíróság 9.G.40.165/2014/28. szám alatt meghozott ítéletével szemben a törvényes határidőn belül fellebbezéssel élt, majd a Debreceni Ítélőtábla mint másodfokú bíróság Gf.IV.30.629/2015/6. számú ítéletével (és az elsőfokú ítélettel) szemben törvényes határidőben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be; így az indítványozó valamennyi jogorvoslati lehetőségét kimerítette.

6. Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:

Az ügyben jelenleg nincsen folyamatban felülvizsgálati eljárás, a jelen panasz éppen a már lezárult felülvizsgálati eljárásban a Kúria által Pfv.V.21.014/2016/5. számon meghozott Ítélet alkotmányellenességének megállapítását kéri. Az ügyben perújítás sem került kezdeményezésre.

7. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére tekintettel az alábbi jognyilatkozatot tesszük:

A személyes/céges adataink nyilvánosságra hozatalához nem járulunk hozzá.

Budapest, 2017. május 24.

PALOTAI ÜGYVÉDI IRODA
§
Dr. Palotai Beáta

[redacted]

dr. Palotai Beáta, ügyvéd

Korábban csatolt mellékletek:
1. Ügyvédi meghatalmazás 1 eredeti és 2 másolati példányban ügyvédi igazolvány másolattal együtt;
2. Ítélet másolatban.